

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ ÚSTAV
umenie liečiť

NOVINKY 2021 Z ÚSTAVU

Milí pacienti,

už druhý rok po sebe prežívame krušné časy zatižené pandémiou, napriek tomu máme za sebou ďalší rok plný novínok a inovatívnych zmien v Národnom onkologickom ústave. Uvedomujeme si, že život s onkologickou diagnózou je náročný maratón vyšetrení, liečob, kontrol v nemocničnom prostredí pre vás i vašich blízkych. Naším prvoradým cieľom je preto neustále zvyšovať kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, odbornosť a komfort, aby sme vám uľahčili zvládnuť ťažké životné obdobie v príjemnejšom, modernejšom a najmä bezpečnejšom prostredí.

Preto sme ani v roku 2021 nepoľavili a úspešne sme vďaka kompletnej obnove siedmych patientskych izieb na Oddelení radiačnej onkológie a tiež vďaka komplexnej rekonštrukcii Oddelenia chirurgickej onkológie B a Oddelenia klinickej onkológie A zavŕšili modernizáciu všetkých lôžkových oddelení. Počas uplynulých rokov sa nám tak podarilo zrekonštruovať všetkých 150 izieb, čiže 249 lôžok v rámci celej našej nemocnice.

Koncom leta sa nám tiež podarilo rozšíriť hlavnú prístupovú komunikáciu od vrátnice po verejnú lekáreň v areáli nášho ústavu. Koncom roka sme začali prípravné stavebné práce potrebné pre umiestnenie už tretieho nového lineárneho urýchľovača najvyššej kategórie na Rádiofyzike. Modernizácia verejných častí našej nemocnice, nové prístrojové vybavenie, propacientske aktivity a osvetové projekty určite prispeli nielen k zvýšeniu kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti, ale aj komfortu našich pacientov a zamestnancov.

Veríme, že ani tento rok nás náročné obdobie a koronavírus nezastavia a budeme môcť pokračovať v ďalších prínosných projektoch aj vďaka usilovnej práci, trpezlivosti a častokrát nadľudských výkonov našich kolegov. Dovoľte nám aj v tejto nevyspytateľnej dobe popriať vám najmä pevné zdravie, veľa trpezlivosti, pochopenia a čo najviac pohodových chvíľ.

Ing. Tomáš **Alscher**, MPH
GENERÁLNY RIADITEĽ

prof. MUDr. Juraj **Pechan**, CSc.
MEDICÍNSKY RIADITEĽ

→ ZREKONŠTRUOVALI SME

Naši pacienti veľmi citlivo vnímajú liečebný proces, prístup zdravotníckeho personálu, ale aj samotné nemocničné prostredie. Preto aj rok 2021 bol rokom postupnej renovácie a zveľadovania interiéru vrátane vybavenia čakárni a verejných priestorov ako i exteriéru v našom ústave. V januári boli osadené nové teleskopické dvere na prízemí v hlavnej budove a vo februári pribudli ďalšie, ktoré oddelujú hlavný vestibul od ambulantného traktu. Tieto automatické bezdotykové dvere reflektovali zvýšené nároky na dodržiavanie protiepidemických opatrení.

ZMODERNIZOVANÉ OCHO B

Koncom marca sme po 6 týždňovej rekonštrukcii obnovili prevádzku **Oddelenia chirurgickej onkológie B**, v hlavnej budove na 3. poschodí. Rozsiahla renovácia plochy vrátane nových vstupných dverí na oddelenie zahŕňala okrem iného rekonštrukciu izieb (maľovanie stien, výmenu okien a stropu, inštaláciu nových rámp), vyšetrovne, lekárskej izby, kuchynky, jedálne či infopultu. Všetky patientske izby sú vybavené novým nábytkom – 6 jednolôžkových, 5 dvojlôžkových a jedna trojlôžková izba. Pre pacientov bola vytvorená aj jedna jednolôžková izba s bezbariérovým prístupom a novým sociálnym zariadením. Polovica izieb má zabudované nové germicídne žiariče, ktoré následne pribudnú aj do ostatných izieb. Komplexne zrekonštruované priestory prispeli k zvýšeniu komfortu pacientov a rovnako aj zlepšeniu pracovného prostredia pre zamestnancov.

NOVINKY Z ÚSTAVU

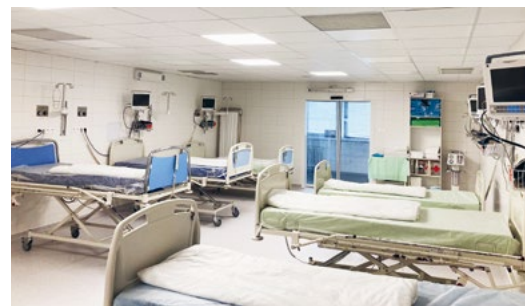
V marci sme vybudovali novú **sonovyšetrovňu** a zrekonštruovali **popisovňu** na **Rádiologickom oddelení** na prízemí v hlavnej budove oproti chirurgickým ambulanciám.

Na prelome mája a júna sme vďaka novej fasáde a vymeneným oknám nanovo ošatili a tiež označili **exteriér vrátnice** pred vstupom do areálu NOÚ.

Koncom júna sme presťahovali dve **Ambulancie klinickej psychológie** a **Psychiatrickú ambulanciu** do celkom nových priestorov vedľa kaplnky v hlavnej budove na 4. poschodí. Komplexnou rekonštrukciou prešla tiež priľahlá chodba a sociálne zariadenie.

V polovici júla sme zavřili na **Oddelení radiačnej onkológie (ORO)** v pavilóne radiačnej onkológie na 2. poschodí kompletnú obnovu 7 patientskych izieb so sociálnym zariadením, na ktorých pribudol nový nábytok a rampy. Súčasťou rekonštrukcie, ktorá zahŕňala aj výmenu okien, podlahy a vymaľovanie stien, bolo tiež prepojenie lôžkovej časti s jedálňou, čo nepochybne prispelo ku zvýšeniu komfortu pacientov i zamestnancov.

V júli pribudlo na Gastroenterologickom oddelení päť **klimatizačných jednotiek** a tri na Oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny v hlavnej budove.

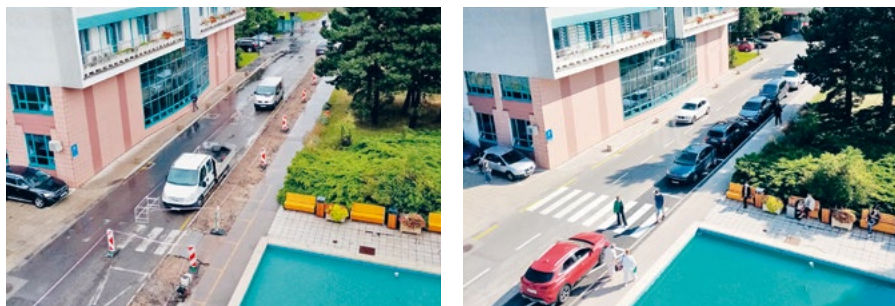

VYNOVENÁ POOPERAČNÁ MIESTNOSŤ

NOVÉ ÚLOŽNÉ SKRINKY

Od polovice augusta sa o našich pacientov, ktorí potrebujú anestéziu pri operáciách, starajú sestry z Oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny (OAIM) v kompletne zrekonštruovanej **pooperačnej miestnosti**. Stres po operácii im pomáha tiež znížiť príjemná komorná hudba. Vynovená tzv. prebúdzacia miestnosť

POČAS A PO REKONŠTRUKCII

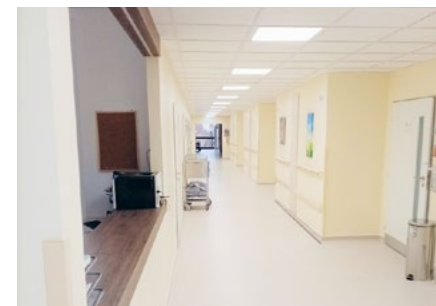
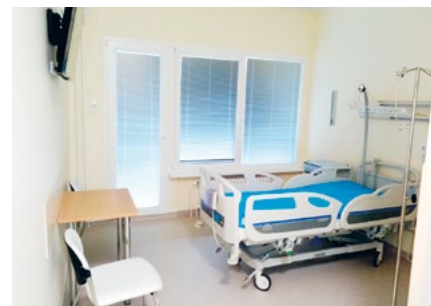
je umiestnená medzi dvoma operačnými sálami, strategicky v tesnej blízkosti OAIM pre prípad naliehavého riešenia. Zvýšenie lôžkovej kapacity z 5 na 9 lôžok zabezpečilo plynulejší priebeh operačných programov. Nová elektroinštalácia, výmena obkladov, stropu, nová antistatická podlaha ale i nové teleskopické dvere sú nepochybne prínosom pre pacientov aj našich kolegov.

V tomto letnom mesiaci sme vymaľovali **Oddelenie transplantačnej jednotky** a zároveň obnovou prešla aj vzduchotechnika.

V septembri prešla kompletnou obnovou **ľavá strana vstupného vestibulu** v hlavnej budove. Celá stena bola obložená dreveným obkladom. Jej súčasťou je aj novovytvorený priestor pre druhý bufet. Do tejto časti pribudlo tiež 12 nových **úložných uzamykatelných skriniek** umiestnených vedľa recepcie informatorky, ktoré sú určené najmä pre ambulantných pacientov na celodennej chemoterapii.

V záujme zvýšenia plynulosti premávky v areáli nášho ústavu sme začiatkom septembra rozšírili **hlavnú prístupovú komunikáciu** od vrátnice po verejnú lekáreň v areáli NOÚ. Nielen zamestnanci ale aj samotní pacienti a všetci návštevníci si pochvalujú **obojsmernú premávku**.

V novembri bola nainštalovaná nová **vzduchotechnika** na **Oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny**. V tomto mesiaci bola tiež vymenená podlaha v hlavnej budove na 2. poschodí pred Oddelením chirurgického oddelenia A a C a tiež pred Oddelením ambulantnej chemoterapie (OACH). Na prelome novembra a decembra boli vymenené terasové dvere a tiež okná v jednotlivých v ambulanciách na ľavej strane OACH.

OKO A PO REKONŠTRUKCII

V decembri začali stavebné práce vrátane výmeny podlahy, okien a maľovanie stien na Rádiofyzike na prízemí v pavilóne radiačnej onkológie za účelom vytvorenia priestoru pre umiestnenie nového lineárneho urýchľovača a tiež nového dispozičného riešenia dvoch pracovísk Ožarovne 4 a Brachyterapie.

Po takmer päťmesačnej kompletnej rekonštrukcii sme **7. januára 2022** otvorili **Oddelenie klinickej onkológie A** na 1. poschodí v pavilóne M. Komplexná obnova plochy viac ako 600 m², ktorá zahŕňala výmenu okien, podlahy, vymaľovanie stien, novú elektroinštaláciu vo všetkých miestnostiach, komplexnú rekonštrukciu izieb, sociálnych zariadení, vyšetrovne, lekárskej izby, či recepcie pri vstupe na oddelenie, zohľadňuje predovšetkým pohodlie a bezpečnosť hospitalizovaných pacientov. Desiat jednolôžkových a päť dvojlôžkových izieb je komfortne zariadených, disponujú vlastným novým sociálnym zariadením, sú plne klimatizované, vybavené novými vstavanými skriňami a postupne budú všetky vybavené polohovateľnými posteľami. Súčasťou každej izby je multifunkčná rampa s prívodom medicínálnych plynov, bezplatné wifi pripojenie na internet a veľkoplošná televízia. V každej patientskej izbe bude tiež namontovaný germicídny žiarič. Nový

kuchynský kútik poskytuje pre pacientov rýchlovarnú kanvicu, chladničku či mikrovlnku. K zvýšeniu poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti prispela aj nová vyšetrovňa a čistiaca miestnosť. V rámci celého pracoviska bol nainštalovaný veľký počet rozmanitých bezpečnostných prvkov.

→ PRÍRASTKY V PRÍSTROJOVOM VYBAVENÍ

Je veľmi dôležité, aby mali onkologickí pacienti prístup k moderným liečebným technikám. Postupne tiež modernizujeme prístrojové vybavenie, diagnostickejšiu techniku. Vo februári sa na Gastroenterologickom oddelení (GAE) rozšírila diagnostika o možnosť **odberu vzoriek pod endosonografickou kontrolou**. Ide o metódu, ktorá skvalitňuje, urýchľuje a upresňuje diagnostiku tumorov pankreasu alebo iných nádorov v blízkosti steny dvanástnika, žalúdka či pažeráku. V prípade biopsie pankreasu cez dvanástnik sa vpich nachádza v resekčnej zóne a bude vybratý v rámci chirurgického výkonu, takže na rozdiel od punkcie pod CT kontrolou, nehrozí riziko rozšírenia tumoru do miesta kanálu punkcie.

Na Oddelení patologickej anatómie (OPA) pribudli nové prírastky v prístrojovom vybavení – **tlačiareň na sklíčka** spolu s dotykovou obrazovkou a **čítačkou kódov** a **chladiaca doska kombinovaná s vyhrievacou pieckou**. Tlač sklíčok pomocou tohto moderného systému zefektívňuje a uľahčuje prácu zdravotníkov, zjednodušuje archiváciu a tiež odstraňuje chybovosť v rámci celého procesu. Tlačiareň vďaka QR kódu vytlačenej na bloku vytlačí len sklo s príslušným číslom, zároveň vytlačí iniciály, kto ho rezal, meno patológa, ktorý bude vzorku vyšetrovať, dátum orezania a o aké farbenie ide. Tento systém sa nazýva aj tracking, pomocou ktorého poznáme celú históriu rezania a ak nastala chyba v procese, vieme ju ľahko odhaliť. Chladiaca doska spolu s vyhrievacou pieckou zase urýchli celý proces rezania a následného farbenia sklíčok.

V júni Nadácia Výskum rakoviny podarovala našim kolegom vedcom **novú centrifúgu**, ktorá umožňuje spracovať rýchlejšie a efektívnejšie väčšie množstvo biologických vzoriek od našich pacientov s rôznymi onkologickými diagnózami v reálnom čase. Tie sa potom dlhodobo uskladňujú pri extrémne nízkych teplotách v **Biobanke**, ktorá pomáha v rámci Jednotky translačného výskumu hľadať súvislosti, prečo vznikajú nádorové ochorenia a ako im efektívnejšie predchádzať. Tento moderný a vysoko účinný zdravotnícky prístroj pomáha naplňať hlavnú úlohu Jednotky translačného výskumu v našom ústave, a to je prenášať výsled-

ODOVDZÁVANIE NOVEJ CENTRIFÚGY

FIXAČNÝ STOJAN NA ORO

PARAMOBIL NA OFR

ky laboratórneho výskumu do klinickej praxe a zároveň riešiť klinicky významné problémy na laboratórnej úrovni.

Na Oddelení radiačnej onkológie (ORO) pribudol **nový fixačný stojan** aj vďaka podpore OZ RadOnko a Eco-Investment, a.s., ktorý slúži pre celotelové ožarovanie fotónovými alebo elektrónovými zväzkami lúčov v rámci liečby pred transplantáciou kostnej drene, najmä u pacientov s hematologickými malignitami. Tiež sa používa na ožarovanie celej kože pri kožných lymfómoch. Fixácia a poloha pacienta pomocou bezpečnostných popruhov, nastaviteľných opierok zvyšuje komfort a bezpečnosť pacienta a tiež je veľmi dôležitý nastaviteľný systém na umiestnenie blokov pre tienenie pľúc, ktorý chráni dýchací orgán.

Oddeleniu lekárskej genetiky sa ako prvému pracovisku na Slovensku podarilo zaviesť **genetickú diagnostiku** na zistenie prítomnosti nového biomarkera „mi-R371a-3p“ u pacientov s nádormi semenníkov. Ide o nádejný biomarker z hľadiska lepšieho a citlivejšieho sledovania dynamiky ochorenia a efektu liečby. Ten sa

IZOLAČNÉ LABORATÓRIUM

PCR PRÍSTROJ

zistuje z krvnej plazmy pomocou techniky real-time PCR, pričom sa porovnávajú zmeny jeho hladiny pred liečbou, počas nej a po jej ukončení.

Kolegov na Oddelení fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (OFR) v júli potešili jedinečné dary, **špeciálny skladací mechanický invalidný vozík** s možnosťou polohovania chrbtovej opierky a staticko dynamický vertikalizátor tzv. **paramobil**. Ten je dôležitou pomôckou pri vertikalizácii, teda postupnom uvedení do zvislej polohy u dlhodobo ležiacich pacientov, s paraparézou, quadraparézou alebo plégiou končatín. Nové zdravotnícke pomôcky výraznou mierou prispievajú ku skvalitneniu liečebnej rehabilitácie u onkologických pacientov.

Na Oddelení lekárskej genetiky (OLG) sa od septembra naplno využíva nový **real-time PCR prístroj** na zistenie prítomnosti vírusu SARS-CoV-2. Vzorky odobraté v COVID ambulancii NOÚ najprv putujú do izolačného laboratória, kde po ich úprave prebieha magnetická izolácia RNA. Následne z alikvotných objemov izolovaných vzoriek je pomocou automatickej pipetovacej stanice pripravená sada vzoriek, ktorá sa vkladá do samotného PCR prístroja. Ten vyhodnocuje produkty PCR v reálnom čase bežiacieho cyklu. V ideálnych podmienkach za použitia automatickej izolácie je do 8 hodín možné analyzovať 48 vzoriek.

V polovici novembra bola spustená prevádzka **prístroja na rýchlu PCR diagnostiku** na Oddelení klinickej biochémie. Vďaka „rýchlemu PCR testovaniu“, ktoré je určené pre určitú skupinu pacientov, je výsledok k dispozícii už do cca 60 – 70 minút (výsledok neobsahuje virologickú nálož).

Od novembra pracujú naši kolegovia z Oddelenia laboratórnej hematológie a transfúziológie v novovybudovanom bunkovom laboratóriu (OLHT) s názvom

TKANIVOVÉ ZARIADENIE NA OLHT

Tkanivové zariadenie NOÚ. Služi na spracovanie a skladovanie bunkových prípravkov, ako sú napríklad štepy periférnych kmeňových buniek, lymfocyty od darcov. Nové pracovisko s najvyšším hygienickým štandardom, vybavené modernou vzduchotechnickou jednotkou, sa nachádza na konci spoločnej chodby s Oddelením lekárskej genetiky v hlavnej budove na 1. poschodí.

POTRUBNÁ POŠTA

→ POTRUBNÁ POŠTA PREPÁJA UŽ 5 PRACOVÍSK

Od mája si rýchlosť, spoľahlivosť a plynulosť potrubnej pošty pochvalujú kolegovia a kolegyně z odberovej miestnosti na Oddelení ambulantnej chemoterapie (OACH), Oddelenia klinickej biochémie (OKB) a tiež z Oddelenia laboratórnej hematológie a transfúziológie (OLHT). Zaradili sa tak k Centrálnym operačným sálam a Oddeleniu patologickej anatómie, ktoré tento efektívny a bezpečný obojsmerný prepravný systém využívajú od októbra 2019. Vďaka našej prepravnej novinke pomocou modernej riadiacej centrály putujú odobraté biologické vzorky z odberovej miestnosti OACH k našim laborantom až o 20 minút skôr. OKB

tak môže oveľa skôr zistiť, napríklad, aké sú normy onkomarkerov a OLHT vie plynulejšie analyzovať krvný obraz. Naši lekári tak vedia skôr posúdiť indikáciu potrebnej liečby. Našej novinke sa určite tešia aj zamestnanci, ktorí už nemusia denne „behať“ so vzorkami medzi všetkými 5 pracoviskami.

→ NOVINKY

Od septembra sú **vo výťahoch** nainštalované bezpečnostné kamery z dôvodu potreby zabezpečenia ochrany života a zdravia zamestnancov a pacientov pre prípad porúch výťahov a tiež kvôli ochrane majetku NOÚ.

Nutričné a metabolické poruchy sú u onkologických pacientov veľmi bežné. Úspešnosť protinádorovej liečby závisí do veľkej miery aj od nutričného stavu pacienta. Preto sa veľmi tešíme z novej rady **výživových doplnkov NOÚ**, ktoré od októbra nájdú pacienti vo verejnej lekární Kamélia priamo v areáli našej nemocnice. Tie sú určené najmä pre pacientov, u ktorých boli zistené nízke hladiny vitamínov, minerálnych látok alebo stopových prvkov. Vitamín D, vitamín C, prípadne Selén a Zinok, aj tieto vitamíny sú súčasťou výživových doplnkov NOÚ, bezpečnej voľby pre pacientov s nádorovým ochorením.

Od októbra pribudol v našom ústave druhý bufet, ktorý ponúka voňavé a chrumkavé koláčiky so sladkou a slanou náplňou, kávu a nápoje. Nová **pekárnička** je umiestnená v ľavom vstupnom vestibule v hlavnej budove.

Začiatkom októbra sme pre našich pacientov vydali aktualizované letáky – **Praktické informácie pre pacientov**. Dôležité fakty v kocke o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, vrátane kontaktov na všetky ambulancie a lôžkové oddelenia a prevádzke v našom ústave im uľahčia ich náročné obdobie počas onkologickej liečby. Leták nájdete tu:

[Praktické informácie v kocke | Národný onkologický ústav \(NOÚ\) \(nou.sk\)](#)

→ TELEFONICKÁ INFOLINKA PRE PRÍBUZNÝCH

Pandémia zasiahla aj našich hospitalizovaných pacientov, ktorých nemôžu navštevovať ich blízki. Preto sme pre príbuzných vyčlenili hodinu, počas ktorej môžu cez pracovné dni 13.30 – 14.30 zavolať na jednotlivé lôžkové oddelenia

a priamo od lekára získať informácie o zdravotnom stave pacienta. Príbuzný však musí byť uvedený ako kontaktná osoba a musí tiež poznať heslo, ktoré navrhne samotný pacient. Kontakty na lôžkové oddelenia: www.nou.sk/telefonicka-konzultacia-pre-pribuznych-kazdy-pracovny-den-1330-1430-0

■ KRISTÍNA KRIŽANOVÁ S VYZNAMENANÍM OČENENÝ DANIEL PINĎÁK (DRUHÝ SPRAVA)

→ NAŠE ÚSPECHY

Vysokú úroveň poskytovania odbornej starostlivosti v našom ústave potvrdil náš ocenený lekár, chirurg **Daniel Pinďák**. Prednosta Kliniky chirurgickej onkológie SZU a NOÚ si 26. mája prevzal ocenenie **Zlatý Biatec 2020**. Počas svojho 14-ročného pôsobenia v NOÚ zaviedol v chirurgickej liečbe najnovšie poznatky vedy. Venuje sa tým najzákernejším formám rakoviny a zároveň „vychováva“ a vzdeláva ďalšie generácie chirurgov.

Zakladateľke a prvej primárke Oddelenia paliatívnej starostlivosti v NOÚ, ktoré viedla od roku 1995 takmer 20 rokov, **Kristíne Križanovej** udelila 27. júna prezidentka SR Zuzana Čaputová **štátne vyznamenanie Pribinov Kríž III. triedy** za mimoriadne zásluhy o sociálny rozvoj Slovenska. Pre priekopníčku paliatívnej medicíny na Slovensku a laureátku Krišťáľového krídla Kristínu Križanovú sa stala starostlivosť o nevyliciteľne chorých celoživotným poslaním.

Naša kolegyňa **Katarína Kaľavská** patrí do päťice laureátov ocenenia Vedec roka SR 2020. Za rozvoj biobankingu pre nádorové ochorenia v Národnom onkologickom ústave a predklinický výskum v oblasti testikulárnych nádorov zo zárodočných buniek si 29. júna prevzala ocenenie v kategórii **Mladý vedecký**

■ KATARÍNA KAĽAVSKÁ S VEDENÍM NOÚ

■ OCENENÁ EVA BAĎURÍKOVÁ

■ OCENENÝ BORIS PEKÁREK

■ OCENENÁ LENKA ŠKULTÉTYOVÁ

pracovník. Spolupodielala sa na založení a vybudovaní Biobanky v rámci Jednotky translačného výskumu v NOÚ.

Naša kolegyňa **Eva Baďuríková**, vedúca sestry na Klinike klinickej onkológie získala významné ocenenie **Biele srdce**. Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek ocenila našu Evku v kategórii Sestra – manažér na republikovej úrovni. Ako dlhoročná lektorka vyškoliila veľa skvelých sestier a svoje cenné praktické skúsenosti z oblasti ošetrovateľstva odovzdáva aj na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. V mene nášho ústavu laureátke Bieleho srdca na slávnostnom oceňovaní 24. septembra zagratalovala naša vedúca odboru ošetrovateľstva Katarína Zanchetta.

Veľmi sa tešíme, že vzácne ocenenie **Môj lekár** a **Moja sestra**, ktoré každoročne udeľuje Asociácia na ochranu práv pacientov SR, získali **Boris Pekárek**, primár

NOVINKY Z ÚSTAVU

Gastroenterologického oddelenia a **Lenka Škultétyová**, sestry z Transplantačnej jednotky OOH. 19. novembra si toto prestížne ocenenie prevzali priamo od ministra zdravotníctva SR a prezidentky AOPP ako poďakovanie za svoju odbornosť, obetavú prácu, starostlivosť a podporu pacientov a patientskych organizácií.

■ OČUKJEME NAŠICH ZAMESTNANCOV

■ MEDZINÁRODNÝ DEŇ SESTIER

→ NEMOCNICE SPOLOČNE ZA OČKOVANIE

Aj Národný onkologický ústav sa 19. mája pripojil k 8 štátnym koncovým nemocniciam a NÚSCH, aby verejne podporil vakcináciu proti Covid-19. Čo odkazujú naši zaočkovaní zdravotníci ľuďom, ktorí váhajú, či majú prípadné obavy z očkovania a o celoslovenskej iniciatíve sa dozviete viac v spoločnej tlačovej správe zapojených nemocníc:

<https://www.nou.sk/nemocnice-spolocne-za-ockovanie-proti...>

→ UNIKÁTNY VÝSKUM PROTILÁTKO PO OČKOVANÍ

Od spustenia očkovania proti ochoreniu COVID-19 sa dalo zaočkovať viac ako 800 našich zamestnancov. 459 z nich sa zapojilo do unikátnej štúdie z dielne NOÚ, ktorej cieľom bolo zistiť účinnosť vakcinácie, výskyt jej nežiaducich účinkov a sledovanie dynamiky protilátok v sére. Autorom štúdie je primár Oddelenia ambulantnej chemoterapie **Patrik Palacka**, ktorý vďaka unikátnemu výskumu protilátok u svojich kolegov, získal ďalší dôkaz o tom, že vakcinácia je tou najspoľahlivejšou cestou v boji proti pandémie COVID-19. Viac sa dozviete v našej tlačovej správe: <https://www.nou.sk/vyskum-protilatok-po-ockovani-v-nou...>

→ NOÚ JE SÚČASŤOU SYSTÉMU BIOBÁNK V SR

Sme radi, že aj náš ústav je súčasťou unikátneho projektu – systému Biobáň na Slovensku. Infraštruktúra, ktorá na Slovensku dlhodobo chýbala ako v jednej z mála krajín EÚ, pomôže vedcom nachádzať súvislosti vzniku ochorení a efektívnejšie im predchádzať. Biobanky pre ľudské vzorky zohrávajú v oblasti liečebno-preventívnej zdravotnej starostlivosti čoraz väčší význam a majú nezastupiteľné miesto v biomedicínskom výskume. Ide o vysoko-organizovaný programovaný systém odberu, spracovania a následného dlhodobého uskladnenia biologického materiálu získaného od pacientov s rôznymi diagnózami pri extrémne nízkych teplotách (-80, resp. -196 C). Vďaka Biobanke sa môžeme aktívne zapojiť do medzinárodných vedecko-výskumných projektov pod vedením profesora **Michala Mega** a **Kataríny Kalávskej** z Jednotky translačného výskumu LFUK a NOÚ.

Viac o celoslovenskom projekte: [Biobanka pomôže liečiť rakovinu aj zriedkavé ochorenia | Národný onkologický ústav \(nou.sk\)](#)

→ PODPORILI SME

12. máj tradične patril všetkým sestrám, laborantkám, laborantom, techničkám, technikom, fyzioterapeutkám, fyzioterapeutom, zdravotníckym asistentkám, zdravotníckym asistentom, sanitárkam a sanitárom. Aj vďaka ich odhodlaniu naši pacienti neľahké „koronové“ časy takmer vôbec nepocítili. Za ich starostlivý prístup, každodennú namáhavú a obetavú prácu sa im osobne poďakoval generálny riaditeľ **Tomáš Alscher**, ktorý s vedúcou odboru ošetrovateľstva **Katarínou Zanchetta** navštívili 34 pracovísk. Veľký rešpekt všetkým vyjadril aj medicínsky riaditeľ **Juraj Pechan**. Oslávenkyne a oslávenci s potešením a úprimným prekvapením prijali netradičný darček v podobe nového výživového doplnku s vlastnou značkou NOÚ.

Deň narcisov sa uskutočnil „vdaka“ pandémie koronavírusu netradične až v lete, avšak bez tradičných dobrovoľníkov v uliciach po celom Slovensku. Liga proti rakovine zorganizovala 25. ročník verejnoprospešnej zbierky v obchodných reťazcoch a tiež netradične ako online a SMS zbierku. Za každý virtuálny alebo pripnutý narcis, za každý príspevok na podporu či prejav vašej spolupatričnosti a nádeje pre onkologických pacientov úprimne ďakujeme.

ZAMESTNANCI AKO DARCOVIA KRVI

→ „KVAPKA KRVI“ NOÚ

Stalo sa už milou tradíciou, že sme sa opäť zomkli a aj v roku 2021 sme prispeli v rámci zamestnaneckej akcie svojou „Kvapkou krvi“, ktorá pomohla pri liečbe našim pacientom. Ďakujeme všetkým darcom, ktorí týmto šlachetným skutkom prispievajú k liečbe našich onkologických pacientov.

GALAVEČER UMENIE PRE ŽIVOT

→ SND POĎAKOVALO NAŠIM ZDRAVOTNÍKOM

Balet SND v spolupráci s našim ústavom v októbri obnovil po piatich rokoch jedinečný **benefičný galavečer Umenie pre život**. Jeho cieľom je upozorniť na problematiku prevencie a liečby onkologických ochorení, vyjadriť empatiu, spolupatričnosť onkologickým pacientom a tiež poďakovať lekárom, sestrám a celému

personálu, ktorí sa o pacientov starajú. A samozrejme poďakovať všetkým tím, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporili a podporujú aktivity nášho ústavu zamerané na zvýšenie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

ÚČINKUJÚCI SO ŠTÁBOM

→ ŠÍRIME OSVETU V MÉDIÁCH

V januári odvysielala RTVS dokumentárny seriál „Moja diagnóza“, na tému: Rakovina môže v tele putovať až do kostí, ktorú TV štáb natáčal v našom ústave. Pri natáčaní diagnózy o kostných sarkómoch spolupracovala naša pani primárka Prsníkového centra **Eva Oravcová** a primár Rádiologického oddelenia **Ivan Uhrin**.

Motivujúci životný príbeh si pozrite tu:

www.rtvs.sk/televizia/archiv/15340/258414

Marec je Európsky mesiac osvety kolorektálneho karcinómu (rakoviny hrubého čreva a konečníka). Na Slovensku dominuje u mužov na druhom mieste a na treťom mieste u žien. V talkshow Nočná pyramída na Rádiu Slovensko porozprával náš primár Gastroenterologického oddelenia **Boris Pekárek** o význame kolonoskopie už v 50-tke, aj keď ešte nie sú príznaky! Kolonoskopia odhalí všetky nádory a až 90 % polypov (výrastkov) v sliznici čreva, ktoré sú predštádiom rakoviny, sa dá odstrániť. Prajeme vám prínosné počúvanie:

www.rtvs.sk/radio/archiv/11436/1542426

16. augusta sa nám spoločne podarilo odštartovať organizovaný **skriningový onkologický program karcinómu krčka maternice** na tlačovej konferencii, na pôde MZ SR. Je to jedno z mála onkologických ochorení vhodných na sekundárnu

ÚČINNÁ KOLONOSKOPIA

OSVETA O ONKOSKRININGU KKM

OSVETA O ONKOSKRININGU RAKOVINY PRSNÍKA

prevenciu – skrining, ktorý spočíva v pravidelných gynekologických kontrolách, čím sa dá zabrániť až 9 z 10 prípadov rakoviny krčka maternice. Žiaľ, až 70 % našich žien nechodí na pravidelné, bezplatné, odborné vyšetrenia. Pritom ide o bezbolestný cytologický ster z krčka maternice. Aj o tom informovala riaditeľka Národného onkologického inštitútu (NOI) a súčasne klinická onkologička **Mária Rečková** v médiách spolu s koordinátorkou skriningových programov **Janou Trautenbergovou Ricovou**. Všetko podstatné nájdete tu:

www.onkoskriningy.sk

Celý október sa v rámci akcie „Ružový október“ niesol v znamení zvyšovania povedomia o dôležitosti prevencie rakoviny prsníka. Žiaľ, každý rok diagnostikujú toto nádorové ochorenie až u 3000 žien. O tomto závažnom ochorení, o význame skriningu, t.j. mamografickom vyšetrení prsníkov najmä u žien bez príznakov, porozprával v Ranných novinách JOJ vedúci lekár Oddelenia chirurgickej onkológie D, **Marián Karaba**. Na tomto oddelení, ktoré sa špecializuje na

chirurgickú liečbu prsníkov, sa ročne lieči takmer 600 žien. Pre pacientky sú na oddelení k dispozícii špecialisti v odboroch chirurgia, plastická chirurgia, klinická onkológia, radiačná onkológia a tiež psychológia. Riziko vzniku nádoru prsníka stúpa po 50-tke. Práve preto, je **skrining rakoviny prsníka** zameraný na ženy v rizikovom veku od 50 do 69 rokov. Aj o tom, akú úlohu zohráva vo výskyte rakoviny genetika, porozprávala riaditeľka NOI na RTVS v Dámskom klube. Pozrite si celý rozhovor minútáž: 14:38:

www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14057/292296#756

→ NÁRODNÝ ONKOLOGICKÝ INŠTITÚT (NOI)

NOI vydal v roku 2021 v spolupráci s ESMO (Európska spoločnosť klinickej onkológie) ďalšie **3 patientske brožúrky**: Nežiaduce účinky imunoterapie; Rakovina pečene a Nemalobunkový karcinóm pľúc. K dispozícii je tak v súčasnosti už 19 patientskych brožúrok v slovenskom jazyku, v ktorých pacienti môžu nájsť potrebné a dôležité informácie o jednotlivých onkologických ochoreniach: <https://www.noisk.sk/pacient/onkologicke-ochorenia/pacientske-prirucky>

NOI vyhlasuje dvakrát ročne výzvu na žiadosti o udelenie **NOI grantu**, ktorý je určený na krátkodobé zahraničné stáže pre lekárov – onkológov. Viac informácií nájdete tu: [NOI granty | NOISK.sk](#)

V apríli inštitút predstavil prvú kompletnú správu o stave celoplošných **onkologických skriningových programov na Slovensku** (kolorektálny karcinóm – rakovina hrubého čreva a konečníka; rakovina prsníka a rakovina krčka maternice) ako aj víziu na rok 2021. Premiérová ročenka je dostupná na webe NOI: [2021-04-09-noi-rocenska-skriningy-2020.pdf \(noisk.sk\)](#)

NOI sa spolupodieľal na aktualizácii akčných plánov **Národného onkologického programu na roky 2021 – 2025** a pokračuje v koordinácii populačných skriningových programov.

V rámci 58. ročníka **Bratislavských onkologických dní** (7. – 8. 10. 2021) predstavil NOI **Výročnú správu o stave onkológie na Slovensku za rok 2020**, ktorá mapuje reálny stav klinickej, radiačnej, detskej, geriatrickej, paliatívnej a tiež experimentálnej onkológie na Slovensku. Publikácia je dostupná na webe NOI: <https://www.noisk.sk/.../2021-04-27-vyrocnna-sprava-2020...>

Sme veľmi radi, že sa NOI podarilo v novembri v spolupráci s Komunikačným odborom a Odborom verejného zdravia, skriningu a prevencie MZ SR a tiež so zástupcami zdravotných poisťovní a patientskych organizácií sfunkčniť **pracovnú skupinu pre mediálnu podporu onkologických skriningov**. Jej kľúčovým cieľom je optimálne nastavenie spoločnej, koordinovanej a kontinuálnej mediálnej podpory skriningov, aby sa zvýšila účasť populácie na spustených skriningových programoch karcinómu prsníka, karcinómu krčka maternice a kolorektálneho karcinómu. NOI ako odborný garant onkologických skriningov je koordinátorom mediálnej podpory a MZ SR komunikátorom.

Všetky dôležité informácie vrátane aktualizovaného Registra onkologických klinických skúšaní na Slovensku a zoznamu registrovaných liekov EMA nájdete na webovej stránke www.noisk.sk v slovenskej a anglickej verzii a na facebooku.

→ VÝNIMOČNÁ NÁVŠTEVA Z „WHO“

Koncom decembra náš ústav navštívila významná delegácia z regionálneho úradu WHO (Svetovej zdravotníckej organizácie) pre Európu. Hans Kluge, generálny riaditeľ európskeho regiónu WHO Tatul Hakobyan, riaditeľ kancelárie WHO na Slovensku; Gabriela Urbanová, riaditeľka Odboru medzinárodných vzťahov a záležitostí EÚ MZ SR a Gerald Rockenschaub, programový manažér WHO pre núdzovú pripravenosť pre krajiny.

Zástupcov z WHO sprevádzali po našej nemocnici generálny riaditeľ **Tomáš Alscher**, medicínsky riaditeľ **Juraj Pechan**, prednosta Kliniky klinickej onkológie **Michal Mego**, prednosta Kliniky onkohematológie **Luboš Drgoňa**. S nadšením si prezreli Oddelenie ambulantnej chemoterapie, Oddelenie klinickej onkológie D so špecializáciou na liečbu urotestikulárných nádorov, Oddelenie chirurgickej onkológie D so zameraním na chirurgickú liečbu prsníkov, Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny.

Ocenili komplexnosť poskytovania onkologickej starostlivosti pre našich pacientov. Boli príjemne prekvapení nad dosiahnutými výsledkami ako aj prebiehajúcimi projektami v Translačnom výskume, ktorý je zameraný na prenášanie poznatkov základného výskumu do klinickej praxe ako aj spätné riešenie klinicky významných problémov v onkológií. Zaujímali sa tiež o naše Transplantačné pracovisko na Slovensku so zameraním na transplantáciu krvotvorných

DELEGÁCIA Z „WHO“ V NOÚ

buniek predovšetkým u pacientov s hematologickými malignitami, ako sú malígne lymfómy, akútne a chronické leukémie a mnohopočetný myelóm. Pani riaditeľka z Národného onkologického inštitútu **Mária Rečková** sa vyjadrila k novovzniknutým prípadom a mortalite onkologických ochorení a tiež k aktuálne prebiehajúcim skrútingom kolorektálneho karcinómu, karcinómu prsníka a tiež krčka matrice.

Tešíme sa na spoločnú spoluprácu!